

INHOUDSOPGAVE:

Inleiding
OPVS IX-CHroNos 326
Colin Wilson en het Phenomenologisch exis-
tensialisme-A.H.Erlebnis
Faeries-Pater Parsifal
De baarmoeder van Ed Maenhout-Edward Mans-
veld/A.H.Erlebnis
Luis Bufuel; een korte introductie-Pythia
The Anti-Group Foundation
Taal & Symboliek-Frater Chronos
Ommekeer-CHroNos 326

AbrAhAdAbra
P.O.Box 13414
2501 EK Den Haag

12 juni 1985 E.V.

Lezers Gegroet !

Dit is het derde en voorlopig laatste nummer van AbrahAdAbRA. Het uiterlijk vertoon wordt voorlopig stilgelegd, de eerste AbrahAdAbRA schreden zijn gedaan, nu volgt de meditatie over het gedane werk.

Als symbool voor deze periode van rust hebben wij Osiris gekozen. Alweer een god die met vruchtbaarheid heeft te maken, maar dit keer als het steeds verdwijnende en terugkerende leven op aarde. Osiris is de vegetatie-god die telkens opnieuw sterft om ook telkens opnieuw geboren te worden. Beroemd is de mythe van zijn moord en zijn wederopstanding als god van het dodenrijk. Het verhaal gaat dat in een heel ver verleden Osiris koning van Egypte was, getrouwd met zijn zuster Isis. Op een dag, na zijn terugkeer van een verre reis werd hij vermoord door zijn broer Seth en in een doods-kist de Nijl ingegoooid. De zoektocht van Isis (samen met zuster Nephtys en soms samen met de zoon van Osiris en Nephtys, Anubis) is beroemd in de Egyptische literatuur. Na lang zoeken kan ze het lijk van haar man tenslotte vinden. Ze verbergt het in een moeras. Daar wordt het dan toch weer door Seth, tijdens een jachtpartij gevonden. Deze ontsteekt in woede en hakt het lijk in stukken, waarna hij de stukken over het hele land verspreid. Weer gaat Isis zoeken. Ze kan alle stukken vinden, behalve de penis, die opgeslokt is door een vis. Toch kan ze door middel van magie zwanger worden van Horus. En deze is het die zijn vader wreekt. In een lang en heftig gevecht waarbij hij een oog verliest, overwint hij Seth. Als beloning en teken van zijn overwinning plaatst Thoth het oog van Horus aan de hemel als symbool voor de zon. Osiris wordt heerser van de dodenwereld en is zodoende een van de

"hoofdpersonen" van het Egyptische dodenboek. Osiris staat hier, voor ons, als symbool voor de stilte van de dood. Een dood waarvan wij niets anders kunnen verwachten dan dat hij tijdelijk is. De wederopstanding van AbrahAdAbra zal zijn in een volgend leven ! Wellicht ook in een andere gedaante....

En dit is ook de "opdracht" van deze keer. Beschrijf in wat voor gedaante jij AbrahAdAbra wilt zien terugkeren. Met tevens de redenen waarom je dat zo ziet.

Tenslotte kunnen in de naaste toekomst nog enkele geschriften tegemoet gezien worden, geschreven en/of samengesteld door verschillende individuen, werkende onder de noemer van AbrahAdAbra. Deze geschriften zullen dan gaan over één specifiek onderwerp en te koop aangeboden worden op de gebruikelijke punten.

"Before me floats an image, man or shade,
Shade more than man, more image than a shade;
For Hades' bobbin bound in mummy-cloth
May unwind the winding path;
A mouth that has no moisture and no breath
Breathless mouths may summon;
I hail the superhuman;
I call it death-in-life and life-in-death."
(W.B. Yeats, Byzantium)

Medewerkenden : Frater Erlebnis, Frater Chronos,
Soror.H., Zneez & Znuuz, Pater Parsifal, Pythia,
Edward Mansveld.....

TERMINUS !

O P V S IX.

I

Tijdelijk. Het is zo tijdelijk.
Wind en schuifelen over oude, vermoeide heuvels.
Muren, uit vroeger eeuwen
staan moedeloos in de schaduw
van tijd en hoge bomen.

Wat was hier ?
Een oude plaats vol van stof,
van mensen en hun dingen.
Zo staan voor het laatste uur...
Wie bouwden deze wereld ?

Tijdelijk. Het is zo tijdelijk.
Vrouwelijk. De tijger streelt.
We gaan door dit beeld en zien.
"Laat ons gaan !", schreeuwt,
stom, de wereld.

Wat is hier ?
Donker staan de verloren wachters
te staren naar de hemel en oneindigheid.
Het middelpunt is gevallen en
stemmen vervagen over zee...
De roze tijgers zuigen het zand.
Ver weg kreunt de mens.

II

Dit is omgekeerd de waanzin.
Gezichten groeien uit steen, als hoop,
mijn dodenhuis in de grijze sneeuw.
Doodskleed, waar is het gebleven ?

"Zon !", schreeuwt een idioot.
Ik knijp mijn ogen samen en wil
met de witte wormen onder zware stenen.

Dit is de waanzin.
Ogen zijn gebouwen zijn "Asmodée !"
Wie niet verdwenen is, als "dodenhuis"
neerdaalt. Het doodskleed om de schouders.

Colin Wilson

COLIN WILSON EN HET PHENOMENOLOGISCH EXISTENTIALISME door A.H. Erlebnis

In de publikaties van AbrahAdAbra wordt de lezer regelmatig geconfronteerd met kreten als "Individualisme" of "Tegen de schaap-achtige mentaliteit" en "eenlingen" als William Burroughs en Aleister Crowley.

Kennelijk is AbrahAdAbra er van overtuigd dat de mens alleen tot werkelijk goede dingen in staat is als we ons tot zelfstandige individuen ontwikkelen, en moedigt de lezer dan ook aan om een eigen richting te kiezen, een eigen levensstijl te ontwikkelen.

Iemand die naar mijn mening deze filosofie bijzonder goed op een rijtje heeft gekregen is Colin Wilson. Er is voor zover ik weet niemand die deze filosofie van de eenling zowel nauwkeurig als "populair" geschreven op papier heeft weten te zetten.

Wilson werd in 1931 in Leicester, Engeland, geboren en zoals dat gebruikelijk was/is bij arbeidersgezinnen, verliet hij school toen hij 16 jaar was. In de tussentijd had hij reeds kennisgemaakt met de boeken van Shaw, Eliot, Goethe en Dostojewski. Op zijn 19de had hij al een vrouw en kind en dacht hij al lang niet meer aan een carrière als schrijver. Daar kwam plotseling verandering in toen hij op 25 jarige leeftijd het boek "The Outsider" publiceerde. Tegen alle verwachtingen in werd het in Engeland en Amerika een best-seller en werd het binnen 18 maanden in 14 verschillende talen vertaald.

"The Outsider is een opsomming van levenslopen van buitenstaanders als Sartre, Joyce, Hesse, Nijinsky, Nietzsche, Blake e.v.a. Op één van de eerste bladzijden schrijft Wilson:

"De zaak van de buitenstaander tegen de maatschappij is erg helder. Alle mannen en vrouwen hebben die gevaarlijke, onbemoerbare impulsen (Naar aanleiding van een personage van Barbusse die opgewonden raakt bij het zien van een jong meisje dat haar rok omhoog trekt-AH), toch houden ze een uiterlijke schijn op, tegen zichzelf, tegen anderen; Hun hoogwaardigheid, hun filosofie, hun geloof, zijn allemaal pogingen om te verdoezelen, om beschaaft te doen lijken en om iets dat wild, ongeorganiseerd en irrationeel is te rationaliseren. Hij is een buitenstaander omdat hij voor de waarheid staat."

Wilson begint met het oorspronkelijk Franse Existentialisme. Het blijkt dat de hoofdrolspelers bij Sartre en Camus helemaal niet zulke groter denkers zijn. Ze handelen (voor zover ze dat doen) bijna instinctief zoals Albert Camus' outsider:

"Moeder stierf vandaag. Of misschien gisteren. Ik weet het niet zeker."

Dan zijn de romantische outsiders, waaronder Goethe, Joyce en Hesse, aan de beurt. Ze voelen zich ellendig in hun eenzaamheid, maar in al die ellende voelen ze zich 1000 X beter dan in de massa. Het probleem van zelf-realisatie, het outsiders-probleem, blijft hier onopgelost.

In de hoofdstukken daaropvolgend brengt Wilson de lezer in contact met de pogingen van outsiders om hun problemen te analyseren en vervolgens op te lossen. In de eerste plaats is het dan ook belangrijk voor de outsider om zichzelf door en door te kennen, hetgeen de enige twee niet-schrijvers niet gelukt is: Vincent van Gogh en Vaslav Nijinsky. Hoe van Gogh aan zijn einde is gekomen mag als bekend worden verondersteld. Nijinsky kent iedereen waarschijnlijk als die legendarische Russische balletdanser. Evenals van Gogh kwam hij krankzinnig aan zijn einde, net alsof hij als van Gogh wilde zeggen:

"De ellende zal nooit eindigen."

Maar als de outsider koste wat het kost de waarheid te weten wilt komen, waarvoor zou hij dan moeten kiezen? "Oneerlijkheid of krankzinnigheid?" vraagt Wilson zich af.

"Wat is het nut van eerlijkheid voor iemand met een krankzinnige geest? Wie van ons zou er dan niet voor oneerlijkheid kiezen? Maar als we voor oneerlijkheid kiezen, wat gebeurt er dan met onze filosofische begeerte om aan feiten te komen?"

Het is duidelijk dat Wilson hierbij doelt op Friedrich Nietzsche.

"Het gif, waaraan de zwakkere natuur te gronde gaat, is voor de sterke versterkend - en hij noemt het dan ook geen gif."

Wilson noemt Nietzsche de eerste outsider die niet in het donker werkte, daar hij voor zichzelf een motief had gevonden: De Wil tot de Macht. Middels het werk van Nietzsche komt Wilson tot de konklusie dat verstandelijke ontwikkeling niet genoeg is, en daarmee leidt hij ons naar een aantal Russische schrijvers: Tolstoj en vooral Dostojewski. We krijgen nu te maken met Raskolnikov uit misschien wel zijn bekendste roman "Schuld en Boete". Deze figuur komt voor een dilemma te staan als hij een gedeelte van zijn bezit verpacht aan twee vrekke, oude zusters. Op een gegeven moment komt hij op het idee om zijn bezit terug te stelen, al moet hij daarvoor minstens één van de twee oudjes uit de weg moet ruimen omdat ze dag en nacht bij al die andermans' bezittingen de wacht houden. Tot zijn eigen verbazing kan hij geen enkele reden verzinnen om ze niet te vermoorden en zodra het uur daar is handelt Raskolnikov. Hij vermoordt ze allebei met een speciaal voor de gelegenheid meegebrachte hakbijl. Aan de hand van Dostojewski en bv. ook Thomas Mann stelt Wilson dat de outsider niet gemaakt wordt via een verstandelijke redenering maar meer een instinctieve. Kortom, het buitenstaanderschap is niet iets waar de outsider om gevraagd heeft. In tegendiel, aldus Wilson:

"De outsider wil ophouden een outsider te zijn.

Hij wil "gebalanceerd" zijn.

Hij zou graag een levendigheid van zijn zintuigelijke waarneming willen bereiken. (T.E. Lawrence, van Gogh, Hemingway)

Hij zou ook graag de menselijke ziel en haar werkwijze willen begrijpen. (Barbusse en Mitya Karamazov (Eén van de personages uit "De gebroeders Karamazov" van Dostojewski - AH))

Hij zou graag voor altijd van het alledaagse willen ontsnappen, en "bezetten" raken door een wil tot macht, tot meer leven.

Bovenal, hij zou graag willen weten hoe hij zich kan uitdrukken, want dat is het middel waardoor hij zichzelf en zijn onbekende mogelijkheden kan leren kennen.

Elke outsider-tragedie die we tot nu toe hebben bestudeerd is een tragedie van zelf-expressie.

We hebben, om ons te vergezellen, twee ontdekkingen over de "weg" van de outsider:

(1) Dat zijn redding "in extremen ligt".

(2) Dat het idee van een uitweg vaak in "visioenen", momenten van intensiteit, etc., komt."

Van nu af aan gaat Wilson in op die visioenen, om maar met die van Dostojewski te spreken:

"Het geval van Dostojewski is nog interessanter (...). Zijn "glimpen" komen uit één enkele ervaring voort: toen hij op het punt stond op het Semjonovski-plein wegens verraad doodgeschoten zou worden en op het laatste ogenblik gratie kreeg. Het vooruitzicht van een onmiddellijke dood bracht de plotselinge bewustheid van de absolute waarde van het leven met zich mee; het werkte op dezelfde manier als Arjoena's visioen van God."

En wat dacht je van de jonge Nietzsche, toen hij in een boekenzaak in Leipzig Schopenhauer's "De Wereld als Wil en Voorstelling" bij toeval inkeek?:

"Hier staarde mij een vol, onbevooroordeeld oog van kunst aan... Hier zag ik een spiegel waarin ik de wereld observeerde, het leven en mijn eigen ziel in beangstigende pracht."

Waar toe is de outsider nu in staat? Is het JA voor een waarheid die nog steeds aan diverse kanten lekt, of NEE in de oneindigheid van het NEE-zeggen? Kunnen we zoekende blijven, of kiezen we naarmate de dood nadert voor een compromis?

Een rus die nog van deze eeuw is, heet Gurdjieff. Hij systematiseerde zijn ideeën over het outsiders-schap voor anderen om over te nemen: "De mens is verwant aan alles in zijn leven; verwant aan zijn fantasie, verwant aan zijn stupiditeit, zelfs verwant aan zijn lijden-waarschijnlijk aan zijn lijden meer dan iets anders. Hij moet zichzelf bevrijden van verwantschap. Verwantschap aan dingen, identificatie met dingen houden een duizend "IK-en" in een mens in leven. Deze "IK-en" moeten sterven zodat de grote IK misschien geboren zal worden."

En waarschijnlijk wordt de weg die de outsider moet bewandelen daarom door de massa met haar schaap-achtige mentaliteit zoveel met lijden geassocieerd. Maar niemand zal begrijpen die geen pogingen doet. Meestal kiest men reeds voor het compromis voordat men überhaupt weet wat er in de wereld te koop is. De outsider niet: hij wil meer. De laatste zin van "The Outsider" gaat als volgt:

"Het individu begint die lange krachtsinspanning als een outsider; hij zou het kunnen eindigen als een heilige."

The Outsider schreef Colin Wilson toen hij zoals vermeld nog maar 25 jaar was. De pers was dolenthousiast en vergeleek hem met Plato, Shaw en D.H. Lawrence. Zijn daaropvolgende boek "Religion and the rebel" werd daarentegen een flop. Het succes was kennelijk te vlot gekomen, maar gelukkig had hij al vroeg geleerd dat "als Blake en Nietzsche het konden doen zonder erkenning, ik het ook kan." En Wilson schreef door, zowel zij filosofische betogingen in de Outsiders-reeks als ook novellen, want "sommige onderwerpen komen beter uit de verf in een verhalende vorm." Afgezien van zijn in kranten en tijdschriften gepubliceerde artikelen heeft hij naar schatting zo'n 35 á 40 boeken geschreven over de meest uiteenlopende onderwerpen, maar altijd speelt het Outsiders-thema wel een belangrijke rol. Mocht je zelf geïnteresseerd zijn geraakt in de Outsiders-thematiek, dan raadt Wilson je naast The Outsider ook "The new existentialism" aan. Ik denk dat ik al zijn boeken wel wil lezen...

"De onbewuste geest mag dan alle verleden van de mens bevatten; maar het bevat ook al zijn toekomst." C.W.

FAERIES

In dit tweede stuk over faeries wil wat verder ingaan op de afbeelding, waarvoor twee voorbeelden worden gebruikt. Afbeelding een is de titelplaat van "Pandaemonium, or the Devil's Cloyster", een boek geschreven door Richard Boverton wat werd gepubliceerd aan het eind van de zeventiende eeuw in een tijd dat er nog een lichtgelovige houding bestond ten opzichte van faeries voordat deze houding werd overstelpt door het rationalisme van de achttiende eeuw.

Het tweede voorbeeld is afkomstig uit "Blockes-Berges Verrichtung, oder Ausführlicher geographischer Bericht von den hohen trefflich alt- und berühmten Blockes-Berge. Hexenfahrt und Zauber-Sabbathe.", van M.J.Praetorius, gepubliceerd in 1669.

Afbeelding een toont op de achtergrond een betoverd kasteel waaruit een draak opstijgt en wat wordt bewaakt door een gehornde portier. Het staat symbool voor de in te nemen vesting wat wordt bewaakt door het "kwade". Vergelijk met het gegeven prinses in de toren en de dappere prins op weg om haar te bevrijden, de tarot kaarten de Duivel, de Toren en de Dood of neem de heldendaden in je eigen nachtmerries.

Rechts zweeft in de lucht een heks op een wat smalle draak. Bijde draken zijn vleugelloos naar Scandinavisch model. Op de voorgrond van het kasteel is een faery - ring te zien, een dansende groep faeries wat Boverf in zijn boek verder beschrijft en zo een belangrijke bijdrage leverde aan de typering van faeries. In zijn beschrijving noemt hij ondermeer schoenmakers, tingleters, venters en gewoon volk.

Rechts op de voorgrond staat een monnik afgebeeld die beschermd word door een magische cirkel. De rozenkrans in zijn hand houdt de groep Impsen in bedwang. Een Imps is een zijtak of stek (een "ymp boom" een geante boom), de afgebeelde Impsen zijn "stekken" van Satan of duivelskinderen en zijn verder te vergelijken met Goblins en Bogles. Terwijl een Imps zich op het hoofd krabt probeert een ander de toga van de monnik te grijpen om hem uit de cirkel te trekken en hem zodoende de hel in te rukken. Links op de afbeelding staat een heks, eveneens afgebeeld met de bescherming van een magische cirkel, die een naar het zich laat uit zien dode vrouw laat herrijzen. Hoewel preuts gekleed in een doodskleed laat de gespleten hoof onder haar gewaad zien dat het geen lijk is wat de heks laat herrijzen, maar een duivel.

Dit komt overeen met het orthodoxe Puriteinse geloof uit die tijd dat geesten in werkelijkheid vermomde duivels waren.

De tweede afbeelding toont een heksensabbath, waar de incubi wellustig te keer gaan. Het geloof in incubi en succubi (verpersoonlijking van de duivel) wat in het vorige artikel besproken is heeft ook betrekking op het middeleeuwse denkbeeld van de heks, beiden werden ontwikkeld door de heilige Thomas van Aquino. Een andere tijdgenoot, Innocentius VIII, bekend als een van de meest corrupte pausen gaf de opdracht tot het ontwerpen van de "heksenhamer". (Malleus Maleficarum). Dit handboek voor de inquisiteurs werd na zijn publicatie in 1487 tot in de tweede helft van de zeventiende eeuw negenentwintig maal herdrukt en wordt in zijn cynisme en minachting slechts overtroffen door de rassenwaan van deze eeuw. Het wellicht meest bekenste slachtoffer van de vuurdood is Jeanne d'Arc, de maagd van Orléans, die door de kroonraad van Engeland de dood werd ingestuurd.

De geit op de afbeelding staat symbool voor het "kwade", getypeerd door de hoorns en overeenkomstig met het Christelijke symbool voor Satan. De heksensabbath werd ook wel de sabbth van de geit genoemd. Een van de dingen die ons nog herinnert aan de sabbath van de geit is het in Ierland jaarlijkse feest "Puck's Fair". Gedurende dit evenement wordt er een geit gevangen, versierd en op een dorpsplein gekroond. De geit heeft dan de naam "Puck King of Ireland".

Pater Parsifal.

VR17/ZA18 Mei IN DE KAPEL:BAARMOEDER INSTALLATIE VAN ED MAENHOUT.
DE BAARMOEDER:

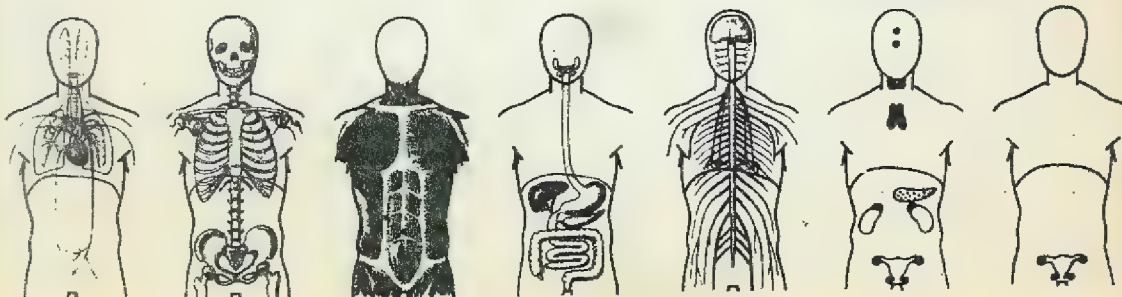
Het eerste milieu waar de mens zijn levensweg begint. Informatie stroomt toe via genen, oorsprong eicel en spermatozoa. Kijk om u heen en zie welke rol u speelt in deze installatie. Herinnert u zich nog hoe graag u in de tent speelde als kind, misschien komen deze gevoelens bij u terug bij het betreden van deze baarmoedertent. Prints die via het bloed de vrucht beïnvloeden, vinden nu hun weg via beeld en geluid. Dit biologische proces is nu omgezet in een instrument, die u de mogelijkheid geeft om terug te gaan naar uw eigen prehistorie.

EM: Het begon met een interesse over invloeden van vóór de geboorte. Men geeft je vaak de indruk dat iemand tijdens de geboorte een blanco verleden heeft, maar dat is een misvatting die allang door wetenschappers is bewezen. Het is nl. zo dat het ongeboren kind reeds vóór de geboorte al sterk wordt beïnvloed door de omgeving waar de moeder aan bloot gesteld wordt. Maar om zoiets uit te leggen hanteerde ik liever een visueel middel als een installatie omdat men dan een veel heldere indruk krijgt van wat ik probeer duidelijk te maken. En in dit geval werd het dus een baarmoeder, tot stand gekomen met het gebruik van grote vellen papier die een tentachtig idee vormden, en aan de buitenkant een groot aantal radio's en cassette-recorders, een hartslag op ritmebox en twee, een rode en een oranje, spots. In de twee eileiders bevonden zich resp. een tv monitor en een digitale radio- wekker.

Er is mij verweten dat het idee wel leuk was, maar dat men het gevoel had dat ze er niks mee konden, omdat je hooguit de psychiater kan laten uitzoeken wat er in je vroege jeugd is gebeurd, maar dat gebeurtenissen van vóór de geboorte niet te achterhalen zijn. Daarom zie ik de installatie ook alleen maar als een soort "lesje voor later". Ik hoop dat bv. aanstaande moeders zich realiseren wat voor een consequenties de zwangerschap-periode voor het ongeboren kind heeft t.o.v. de ontwikkelingen in het latere leven van dat kind.

En het gaat nog veel verder. Afgezien van het feit dat spermatozoa ook onder dezelfde invloed te lijden heeft, wordt alle genetische kennis overgedragen via het bloed, en wel om de reden dat dat het enige constant stromende gedeelte in de mens is, en bv. niet via het zenuwstelsel want dat zou betekenen dat je je alleen op bepaalde momenten je dingen kunt "herinneren". Daarmee bedoel ik dus de handelingen die je automatisch verricht, zoals het knippen van je oogleden. En dan heb ik het nog niet eens gehad over de theorieën omtrent predestinatie: 4 maanden na de geboorte ontstaat er een proces wat "Quickening" wordt genoemd, dan arriveert de geest bij het kind. Nu stelt de theorie dat de geest geroepen wordt door de invloeden die het kind al vóór de geboorte had opgedaan. In feite komt het er dus op neer dat het kind al vóór de geboorte had gekozen voor zijn eigen bestemming. Vanzelfsprekend ben ik zelf erg voorzichtig in dit soort uitspraken omdat ze de geloofwaardigheid van de nu gestelde ideeën aantast. Want heeft dat kind in de Sahel dan om die bestemming gevraagd?

Edward Mansveld/
A.H. Erlebnis.

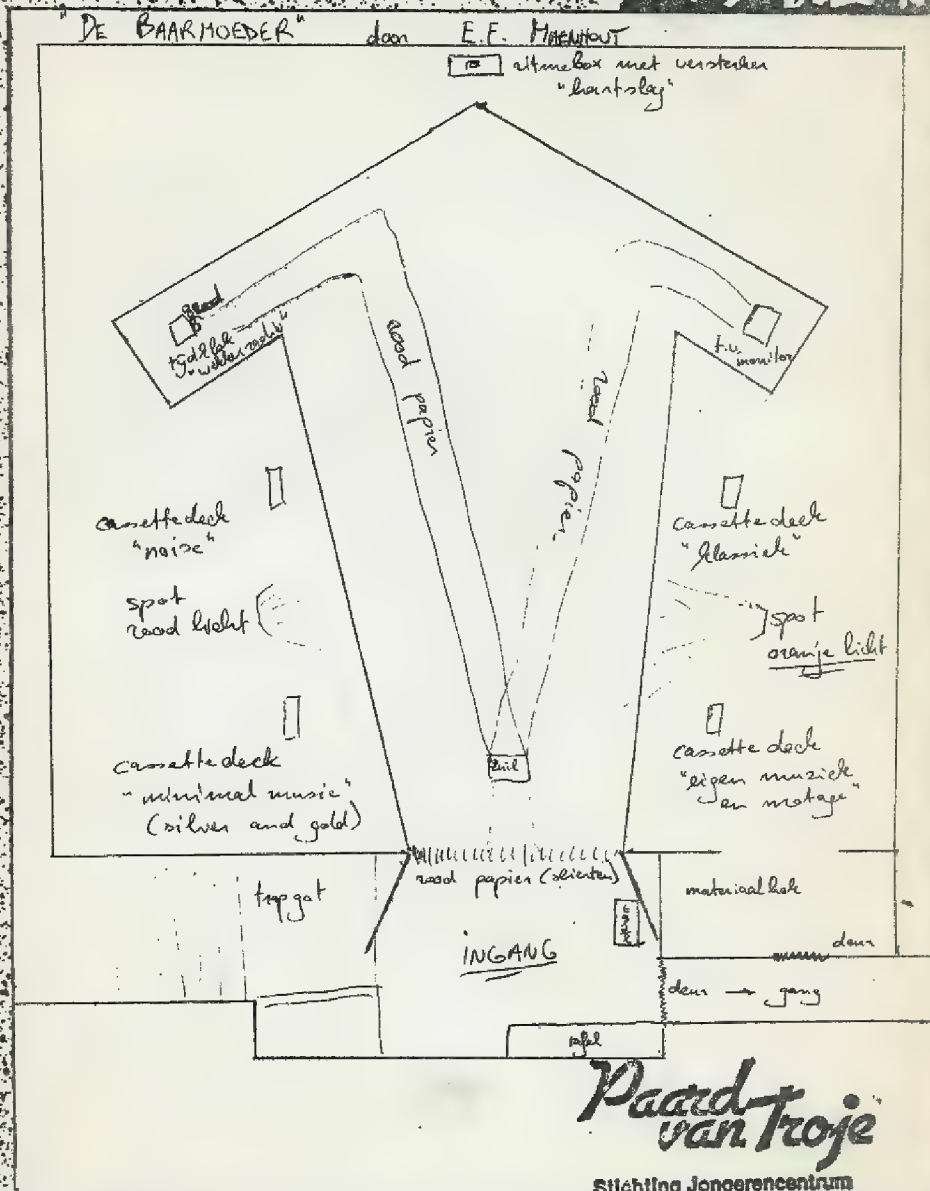

DE KAPEL

DE KAPEL
Prinsegracht 12-14
Den Haag

"DE BAARHOEDER" door E.F. MAENTHOUT

Paard van Troje

Stichting Jongerencentrum

Paard van Troje
Prinsegracht 14
2512 GA Den Haag

LUIS BUÑUEL

LUIS BUNUEL; EEN KORTE INTRODUCTIE

Gepoogd wordt in dit artikel een korte indruk te geven van de filmer Luis Buñuel, iemand die vanuit de surrealistische beweging rond de jaren '20/30 vele ontwikkelingen heeft meegemaakt en veroorzaakt. Met het oog op de aandacht die het Haags Filmhuis aan hem besteedt, in de laatste week van juni '85 wordt er in dit artikel op zijn eerste twee films ingegaan.

En zo begon een boek over Buñuel:

Luis Buñuel is de filmer over wie in culturele tijdschriften het meest geschreven is. De diepgang van zijn oeuvre en zijn ongewoon gebruikelijke ideënwereld aan de ene kant, en zijn ongeïnteresseerdheid aan de andere kant, hebben veel essayisten er toe gebracht zich te begeven op terreinen die niets met film te maken hebben. Deze benadering is niet onterecht, want in de nabijheid van Buñuel begin je je vragen te stellen over de oorsprong en het eind van de mens en over de principes waarop hij zijn nimmer wisselende maatschappelijke en morele gedrag gebaseerd heeft.

JEUGD: 22 februari 1900 geboren in Calanda, Spanje.

Buñuel zei zelf dat zijn kinderjaren zich in een soort middeleeuwse sfeer voltrokken. Alle kinderen van Pa Buñuel waren dol op verkleedpartijen en deden veel spelletjes (zoals Chinese schimmen-spelen met geïmproviseerde toverlantaarns en ook spelletjes van sadistische aard, bv. een brandende lucifer langzaam naar de ogen van een meisje toebrengen tot ze het niet meer uithield en dan moest ze om van het getreiter af te zijn "coñe" (kut) roepen, of het wedden om wie de meeste opgeraapte sigarettenpeuken in één keer kon doorslikken met een slok water. Of wie de meeste met mieren belegde boterhammen op kon eten...

Vanaf zijn 7de tot zijn 16de volgde hij middelbaar onderwijs op een Jezuïtenschool. Hoewel hij een goed leerling was maakte hij zelf de keuze om van school af te gaan in het laatste jaar. De conflicten met de discipline van de Jezuïten gaven hem sterk het gevoel van seksuele en maatschappelijke onderdrukking wat leidde tot verzet. (De eerste stap op weg naar volwassenheid). Hij voelde dit als een aanval op zijn integriteit als man.

Zowel als reactie op de hele sfeer als op de hele opvoeding die hij thuis had ontvangen verloor hij zijn geloof en gaf hij de voorkeur aan het vrijdenkersschap. Later bekritiseert Buñuel door zijn hele oeuvre heen, soms met venijn, soms bijna met wrok de dingen die het erfdeel van zijn jeugd vormden. Het werk van Buñuel is een medogenloze analyse van de sfeer waarin hij werd grootgebracht.

EERSTE KENNISMAKING: In 1917 begon hij aan een studie voor ingenieur, maakte dit niet af en kwam na zijn interesse voor insecten (hij volgde een jaarlang een studie voor natuurhistorie) in contact met jonge kunstenaars als dichter García Lorca en de schilder Salvador Dalí. Daardoor begon hij bijdragen te leveren aan literaire avantgarde tijdschriften die hem deden inzien dat zijn doel meer lag in de kunst- en natuurwetenschappen. Hij ging filosofie en letteren aan de universiteit van Madrid waar hij in 1924 afstudeerde. In die tijd bracht hij veel tijd door met eindeloze gesprekken met zijn vrienden- de groep intellectuelen die later de surrealistische beweging van toen zouden vormen. Hij zelf richtte onder groeiende be-

langstelling een film liga op van 1920 tot '23. Hij had ook belangstelling voor theater en speelde zelf als amateur toneelspeeler. Via deze weg leerde hij wat regie was en dit zou later ook wel degelijk invloed hebben gehad. Na zijn studie te hebben voltooid wist hij niet wat te doen. Hij voelde zich besluiteloos en verwarder dan ooit. Doch dit verdween meteen toen zijn moeder hem de toezegging gaf om naar Parijs te gaan. In Parijs werd hij aangenomen om het beroemde poppenspel van Meester Pedro (episode uit Don Quichot) in een muzikale compositie voor koor, orkest en toneel van Maurice de Falla te regisseren. Dit was een succes. Kort daarop zag hij "Les Trois Lumières", een film van Fritz Lang welke een zeer grote indruk op hem maakte. Daardoor beseftte hij dat film een expressiemiddel kon zijn. Hij slaagde erin contact te krijgen met Jean Epstein, een beroemde regisseur in Frankrijk, en werd bij hem aangenomen als regie-assistent. Vervolgens werd hij geïntroduceerd in de hoogste intellectuele kringen van Parijs alwaar hij een goede indruk maakte. In die tijd is hij ook nog een tijdje criticus geweest. In 1928 maakte hij omdat hij geen producer kon vinden op eigen kosten "Un Chien Andalou".

UN CHIEN ANDALOU: Historisch gezien is deze film een scherpe reactie op wat in die tijd avant-garde genoemd werd; De avant-garde die zich uitsluitend richtte tot de artistieke sensibiliteit en de rede van de toeschouwer. In Un Chien Andalou gaat de regisseur voor het eerst te werk vanuit een poëtisch-moreel standpunt. Het doel van de film is bij de toeschouwer instinctieve reacties van afkeer en aantrekkingskracht uit te lokken. Niets in deze film staat symbool voor iets. In deze film is geen sprake van intrige—alleen van toespelingen: Er is geen logica behalve die van de nachtmerrie, en geen werkelijkheid behalve het inwendige universum van het onbewuste. Als er sprake is van continuïteit dan ontstaat die alleen in de geest van de toeschouwer. De film is ontstaan uit discussies tussen Salvador Dali en Buñuel over hun dromen welke in drie dagen werden omgezet in een script. Het geld (25.000 pesetas) kreeg hij van zijn moeder. In het begin van de film (zijn eerste, zijn levenswerk?) wordt men al geconfronteerd met het doorsnijden van een vrouwenoog. Buñuel waarschuwt het publiek meteen voor zijn bedoeling: Bewustzijnsverandering door schokeffecten. Het is een film waarin een omgevallen fietser zomaar gekust wordt door een vrouw in een felgekleurde rok, levende mieren krijsend in een handpalm. Plotselinge komische verhuizing van het okselhaar van een vrouw naar de bovenlip van een man, of het paar dat tot de nekken toe in het zand is ingegraven. Wanneer de buitensporige, wellustige hoofdpersoon de borsten van een vrouw betast, veranderen deze plotseling in billen; iemand port met een stok in een afgehouden hand; Er liggen kadavers in een open vleugel...

De onlogische droomachtige reeks gevreesde of taboebeelden waaruit dit opzettelijk choquerende werk bestaat heeft inmiddels haar plaats gekregen in de filmgeschiedenis en heeft daardoor al bijna een was van eerbiedigheid verworven. Dat de film leidde tot hartstochtelijke polemieken en intellectueel geredetwist in de hele film-, kunst-, filosofische en culturele pers stond vast. De stromen inkt die er ter ere van de film uit de penpen van de critici gevloeid zijn hebben de filmhistorie/historici wel degelijk beïnvloed. Buñuel zegt in zijn autobiografie: "Voor het eerst werd de subjectieve wereld van het onderbewustzijn bevrijd en gebruikt als communicatiemiddel met wetten die authentischer zijn dan de wetten als traditie—neel golden bij de totstandkoming en verwoording van gedachten". Buñuel heeft dit natuurlijk niet als eerste ontdekt, maar wel toegepast op film.

L'AGE D'OR: De tweede film is legendarisch en tot voor enige jaren haast niet voor handen want de producent, De Viconste de Noailles, die zich op latere leeftijd tot het katholicisme bekeerde, heeft de film aan de circulatie onttrokken omdat de film blasphemisch zou zijn. Een week na de premiere (en na zes volle zalen) werd de bioscoop tijdens een voorstelling kort en klein geslagen en werd de film door de politie verboden terwille van de handhaving van de openbare orde (±50 jaar lang!)

Het is een film vol poëtische gevoeligheid, bijtend anti-bourgeois en anti-klerikaal. "Ofschoon", zoals Buñuel het zegt, "de gebeurtenissen bevrijd zijn van corruptie en van de waarschijnlijkheid, stellen ze liefde tegenover de fossiele instituten van de burgerlijke maatschappij". Van de verschillende gebeurtenissen herinnert men zich de hevige brand tijdens een feestje op een landgoed, waarvan de gasten en de gastheer zich in het geheel niet bewust zijn, een boze man die een giraffe en een kardinaal het raam uitgooit, een hartstochtelijke vrouw die aan de teen van een standbeeld zuigt, een held die honden trapt en blinden neerslaat, een jachtopziener die zijn zoon neerschiet en binnenvallende bisschoppen die al spoedig als geraamtes te zien zijn. In overeenstemming met de surrealistische ideologie liefde-woeste, bandeloze, irrationele liefde-aanvaardbaar. Al het andere wordt omvergelopen: de rijken, de kerk, de staat, het leger, alsook de burgerlijke ondeugden sentimentaliteit en romantiek die Buñuel zijn hele leven lang zo met weersin hebben vervuld. In de laatste scene introduceert een tekst de vier meest verdorven schurken die net 120 dagen van onbeschrijfelijke orgiën van perversiteit en uitspattingen achter de rug hebben onder de leiding van hun aanvoerder en voornaamste aanstichter: De Sade's Hertog van Blangis - dus niemand anders dan Jezus Christus...

LITERATUUR EN FOTOVERANTWOORDING:

Luis Buñuel-Francisco Aranda (in de serie Grote Cineasten)

Mijn Laatste Snik-Luis Buñuel

Luis Buñuel-Raymond Durgnat (movie paperbacks)

Film and Reality, an historical survey-Roy Armes

The Cinema of Luis Buñuel-Freddy Buache (Tantivy Press)

De Film als Taboebreker-Amos Vogel

Classics-16 MM Filmcatalogus

MA 24 JUNI t/m ZO 30 JUNI: LUIS BUÑUEL FILMS IN HET HAAGS FILMHUIS.
ADRES: DEN NEWEG 56 DEN HAAG TELEFOON-070-459900.

The Anti-Group Foundation: Wat ze van je wil. Vanzelfsprekend wil ze je hulp, kan er zelfs niet zonder. De manier waarop is simpel. Kontakten lopen allereerst via het tijdschrift WHITE PAPER. Dit is een kollektie van artikelen en geschreven stukken met diverse kenmerken. Het tijdschrift maakt propaganda voor onderwerpen in tegenstelling tot de bekendste activiteit van The Anti-Group die niets te maken hebben met muziek. Esoterische literatuur/Fictie/Proza/Cut Ups/Anthologische essays over andere schrijvers/Schilders Alchemisten/Moordenaars/enz.

Het doel van de WHITE PAPER heeft te maken met een nieuw soort behoefte, een behoefte aan een meer rekbare vorm van media die weet om te gaan met nieuwe vormen van literatuur/film/muziek/ontwerp van verpakking en inhoud.

De WHITE PAPER gaat over verandering en kans en representeert daarmee een komplette afwijking. Ons doel is direkte communicatie voor hen die willen communiceren in wat voor een vorm of stijl dan ook, daarmee elimineert WHITE PAPER misinterpretatie en editoriale dictatorschappen.

TAPE TOEVAL is de tweede mogelijkheid tot contact met The Anti-Group. De opname die je hen opstuurt op cassette wordt gecombineerd met die van anderen. De uitkomsten schijnen fascinerend te zijn. Naar alle waarschijnlijkheid verschijnen de eerste resultaten hiervan op de markt.

HER-AFKOMST (Re-Source) noemt de Anti Group als de derde mogelijkheid. Contributies qua tekst of lay out kunnen met elkaar worden gecombineerd. Een unieke mogelijkheid voor de contributeur om tot de oorsprong van zijn gegeven te komen (cut up).

HER-ONDERZOEK handelt over het opslaan van gegevens betreffende Kulturele Aktiviteiten: Film/Kunst/Literatuur/Muziek/enz. De bedoeling is een zgn. "INFORMATION EXCHANGE" (informatie-uitwisseling). Voor de informatie die je levert kan The Anti Group Foundation je aan informatie helpen die voor jou van toepassing kan zijn.

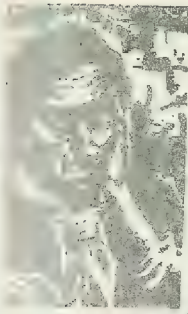
ADRES: T A G FOUNDATION INC / THE LAB / FIRST FLOOR / PREMIER HOUSE /
BACKFIELDS / SHEFFIELD / SOUTH YORKSHIRE / ENGLAND.

THE ANTI GROUP FOUNDATION

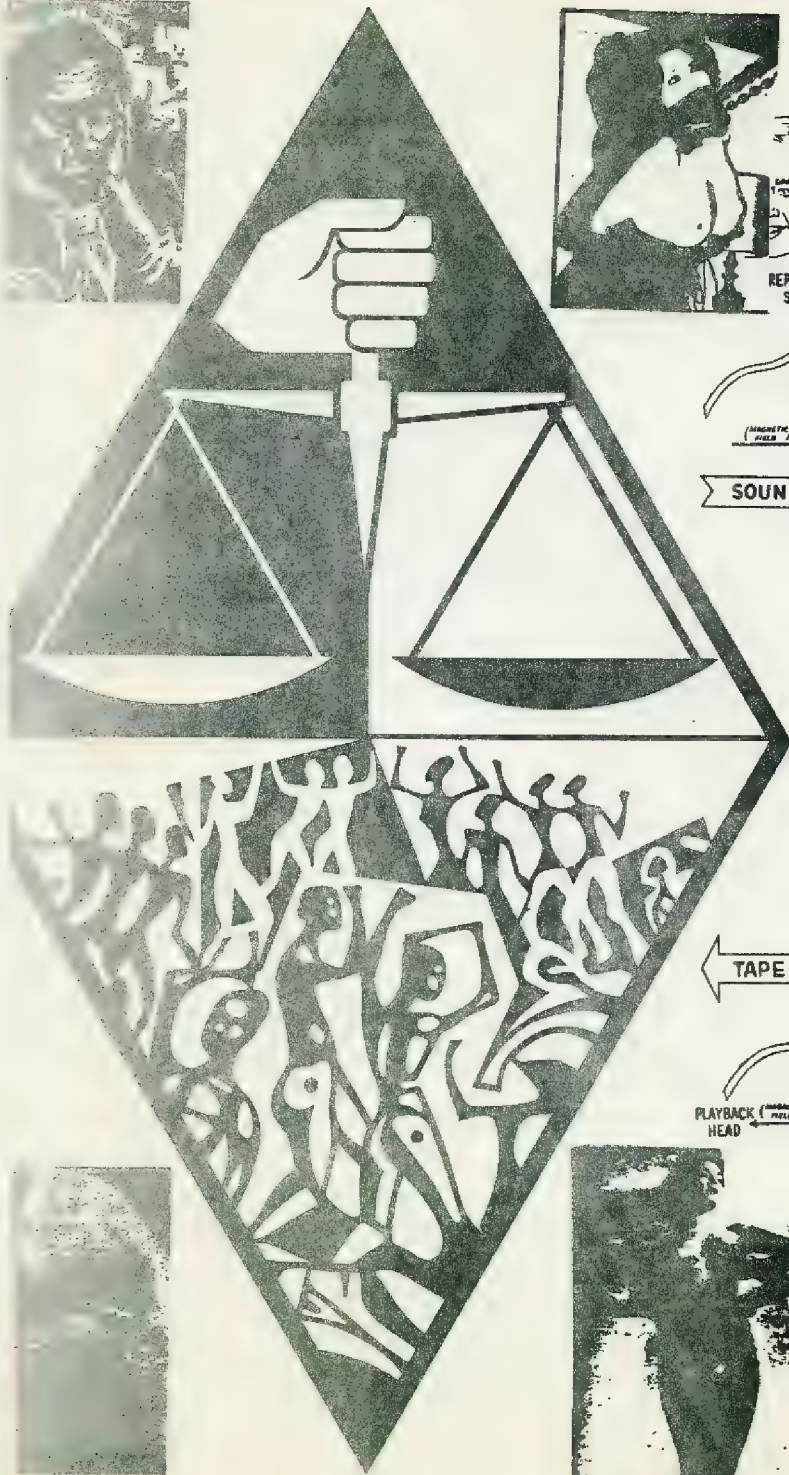

(MAGNETIC) FIELD → MAGNETIC TAPE

SOUND TO TAPE

TAPE TO SOUND

PLAYBACK (MAGNETIC) HEAD → MAGNETIC TAPE

WHITE PAPER tape chance

TAAL

SYMBOLIE

3

Inleiding

Na in de vorige nummers vooral te hebben uitgelegd wat er gebeurd in je hoofd als passief taalgebruiker (lezer en toehoorder) wil ik in dit nummer een soort praktische handleiding geven voor degenen die actief met taal willen omgaan (schrijven en spreken). In het eerste nummer ben ik vooral ingegaan op de taalkundige kant van de zaak, in het tweede meer op de effecten op het onderbewustzijn. Nu dus een stuk wat de op gang gebrachte reactie zou kunnen kanaliseren. Het gaat hierbij in de allereerste plaats om je aan jezelf opleggen van een discipline.

"There is no grace,
there is no guilt,
This is the Law :
Do What Thou Wilt !"
(Aleister Crowley)

I

Alleen zij die kunnen Schilderen,
schilderen !
Alleen zij die kunnen Schrijven,
schrijven !
Taal is een middel.
Taal is het middel waarmee ik me uitdruk.
Taal is datgene wat jij nu Leest.
Taal is datgene waarmee kommunikatie wordt bedreven.
Taal geeft degenen die luistert en/of leest informatie.
Als een Schrijver Schrijft moet hij van te voren bepalen wat de informatie is die hij wil overbrengen. Waarom Schrijft een Schrijver ? Een nauwelijks te beantwoorden vraag. Het heeft met het Ego van de desbetreffende persoon te maken. Waarover Schrijft een Schrijver ? Deze Schrijver schrijft nu over Taal. Wat wil deze Schrijver kwijt ? Welke informatie ? Is de stijl waarin deze Schrijver Schrijft afgestemd op een Lezerspubliek ? Voor wie Schrijft de Schrijver ?
Een belangrijke vraag ! De volgende vraag gaat over de vorm. Schrijft deze Schrijver een "artikel" of ... ?
Wat moet de Lezers duidelijk worden ?
Sommige Lezers zijn minder geïnteresseerd en willen al flarden lezend, achter de inhoud van een "artikel" komen, anderen zijn geïnteresseerd in alles wat met

"revolutie" te maken heeft en zijn al uitgelezen als ze het woord niet tegenkomen.

"Het taalvermogen van de mens bepaalt in hoge mate zowel zijn sociale leven als zijn intellectuele capaciteiten."

(Dik/Kooij, Beginselen van de Algemene Taalwetenschap, Utrecht/Antwerpen, 1973, p.9)

Bij het Schrijven van "artikelen" heb je ruwweg twee stromingen :

- vanuit het perspectief als deelnemer en
- vanuit het perspectief als buitenstaander.

Ongeacht de verschillen in Schrijfstijl en inhoud kan men van beide stromingen zeggen dat de Schrijver rekening moet houden met de voorke-

nis van de Lezers. Informatie (met name de zinvolheid ervan) valt of staat door de begrijpelijkheid ervan voor het Lezerspubliek. Dit heeft dan ook weinig of niets met de vorm waarin de informatie wordt gegoten te maken. Woord- en beeldgebruik hebben met die vorm te maken. En omdat een Schrijver niet kan ruiken welke "moraal" bijvoorbeeld zijn Lezers er op na houden, is de enige "grens" wat dat betreft het blad waarin hij Schrijft. Het is het kader waarbinnen de Schrijver zijn informatie moet plaatsen en waarbinnen deze informatie geplaatst moet worden door de Lezer. Als dat niet lukt en de Lezers protesteren, zegt dat alleen iets over het kader waarbinnen zij het gelezene plaatsen.

II

Het is voor iedere Schrijver een levensgrote verleiding om uitspraken te doen, over zaken waar niets zinnigs over gezegd kan worden. Pas een goede taalbeheersing stelt iemand in staat om gedachten duidelijk naaf voren te brengen. Pas als je duidelijk wéét wat je wilt zeggen of schrijven, kun je ook duidelijk zijn in je taalgebruik. Begrijpelijk ook...

Als voorbeeld twee zinnen :

1. "Ik geloof dat het regent."
2. "Ik geloof in God."

In zin 1. kan het zowel wel als niet regenen. Je moet ervoor naar het raam, of ervoor naar buiten om het te controleren.

In zin 2. is het woord "geloof" blijkbaar met een andere bedoeling gebruikt. Er is geen twijfel mogelijk. Degene die dit zegt of schrijft twijfelt niet aan het bestaan van een god. Toch ligt dat niet aan het woord "geloof". Iemand die zin 2. uitspreekt, verwacht niet dat iemand naar het raam toeholt om het eventuele bestaan van een god te controleren.

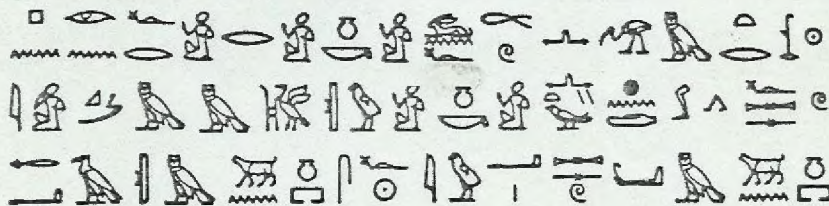
Het is zeer verleidelijk om zin 1. als "zinvol" te betitelen, omdat het een objektief controleerbaar iets is, en zin 2. "zinloos", omdat zij geen uitspraak doet over een controleerbare, waarneembare werkelijkheid. Ethische en moralistische oordelen hebben bijvoorbeeld dan ook alleen maar zin binnen een taalgemeenschap waarbinnen dezelfde waarden en normen worden gehanteerd. Diskriminatie bijvoorbeeld kan je lang van te voren zien aankomen als je maar op het taalgebruik van de beide groepen (diskriminators en gediskrimineerden) wilt letten.

III

Vanaf de vroegste tijden hebben magiërs, filosofen, enzovoorts zich uitgeput in het aantonen dat het menselijk denken als totaliteit in één systeem is te vatten. Het is logisch gezien duidelijk dat als een mens in staat zou zijn om de grenzen van zijn of haar denken aan te geven, hij of zij het niet meer heeft over "het" denken, maar over een deel daarvan. Op het moment dat het denkbaar wordt om te denken over het denken is er een innerlijke paradox ontstaan, die niet vervat kan worden in het begrip "denken". Het is zinloos om te zeggen dat je denkt dat je denkt dat je denkt dat... tot in het oneindige. En aangezien "het denken" alleen maar inhoudelijk kan zijn, wat wil zeggen dat er iets is waarover of waaraan gedacht wordt, is het onmogelijk daar buiten te treden. Er zijn geen begrenzingen aan te geven, omdat er dan kennis wordt veronderstelt over het "ondenkbare". "Niets is waar. Alles is mogelijk!" (Hassan I Sabbah). Jijzelf bent je enige begrenzing ! En alleen door middel van informatie die aansluit op wat je al weet, en waardoor je in staat wordt gesteld om verder te denken, kunnen er zelfopgelegde begrenzingen worden doorbroken.

frater Schronos

"We place no reliance
On Virgin or Pigeon.
Our Method is Science,
Our Aim is Religion."
(Aleister Crowley)

Rusten Osmen Spain 1907

OMMEKEER

In de wildernis, in de huilende storm,
wordt het offer volbracht.
Ik ken geen ander dan Hem!
Terwijl de striemen van onweer
op zijn gezicht worden geslagen
drijft Hij het offermes in het hart
Van haar, die mij liefhad !

Zwetend van angst word ik wakker.
In mijn dromen klinkt telkens weer
het gelach na, vanuit een mond...
Dan ren ik hijgend, met de ogen
wijdopengesperd van angst
door de eindeloze gangen van een huis,
altijd vallend in een inktzwart gat.

Totdat de Ander in Mij op staat.
En dan zal Hij staan op hoge torens,
grijnzend staren over velden en in
de zielen van hen die voorbijgaan.
Dit leven is wat Hij vond,
terwijl het twijfelde aan alles.
In Zijn handen nu de macht...

Een gelach klinkt luid in jouw dromen,
telkens weer vanuit jouw mond,
Hij, een Wezen, onzichtbaar blijvend,
ziet je, met de ogen wijdopengesperd
van angst hijgend rennen door de
eindeloze gangen, door Zijn huis,
voorbij het einde van de wereld.

Chenow
1983

